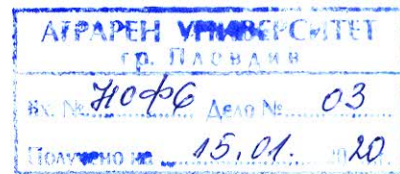

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен „доктор“ по област на висше образование: *б. Аграрни науки и ветеринарна медицина*, професионално направление: *б.1. Растениевъдство*, научна специалност: *Овощарство*

Автор на дисертационния труд: Георги Иванов Говедаров – докторант на самостоятелна подготовка към катедра „Овощарство“ при Факултет по Лозаро-градинарство на Аграрен университет, гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: *„ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА УСКОРЕНО ПРОИЗВОДСТВО НА КРУШОВИ И ДЮЛЕВИ ДРЪВЧЕТА ВЪРХУ РАЗЛИЧНИ ДЮЛЕВИ ПОДЛОЖКИ“*

Рецензент: проф. дн Стефан Иванов Гандев, Институт по овощарство, гр. Пловдив, област на висше образование: *б. Аграрни науки и ветеринарна медицина*, професионално направление: *б.1. Растениевъдство*, научна специалност: *Овощарство*, определен за член на Научното жури със заповед № РД-16-1374/13.12.2019 г. от Ректора на Аграрен университет, гр. Пловдив.

1. Актуалност на проблема

Производството на овощен посадъчен материал изисква двегодишно отглеждане на растенията в питомник, а при присаждане с междинник – и тригодишно. Актуалността на представения дисертационен труд се изразява в съкращаване на този срок, като се представят за практиката конкретни насоки и препоръки.

В тази връзка може да се заключи, че темата на дисертацията е сполучливо избрана. Тя е актуална и има практическа значимост при производството на крушов и дюлев овощен посадъчен материал.

2. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване

В дисертационния труд целта не е ясно формулирана. Обособени са четири задачи: във вегетативен маточник; в питомник за традиционно производство; в питомник за ускорено производство и в маточна градина за производство на калемки. Изследователската хипотеза не е ясно представена. Тя се подразбира от проведените експерименти.

Опитите са в учебно-експерименталната база на катедра „Овощарство“ при Аграрен университет-Пловдив, в землището на с. Брестник.

Проучванията са проведени с дюлевите подложки Прованска дюля, МА, Ва 29 и В 12 с присадници крушовите сортове Попска круша и Пас Красан и дюлевите сортове Асеница, Триумф и Хемус

Използваните методи са актуални, а броят на показателите достатъчен за интерпретация на резултатите. Данните са обработени статистически.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати

Дисертационният труд е написан на 112 страници, като включва необходимите раздели, следва логическата структура и се отличава с добро оформление. Съдържа 29 таблици и 25 фигури. Представените заключения са в пряка връзка с получените резултати.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература

Резултатите са коректно представени, като обсъждането им показва добрата осведоменост на докторанта по темата, по която работи. Дисертационният труд е написан на добър научен стил.

Ползваната литература е от 135 автора, с превес на източниците с чужд език. Цитиранията в текста са коректни. Посочените литературни източници осигуряват достатъчно научна информация за интерпретиране на данните и за цялостното провеждане на изследването.

5. Приноси на дисертационния труд

Приносите могат да бъдат разделени на приноси с оригинален характер, научно-приложни приноси и приноси с потвърдителен характер.

Приноси с оригинален характер

- Установена е продължителността за прихващане на присадените крушови и дюлеви пъпки при традиционния и ускорения начин на производство.

- В динамика е представено развитието на присадените крушови и дюлеви пъпки при традиционно и ускорено производство на дръвчета.

- При дюлята е установен най-подходящият способ за производство на годни за присаждане на будна пъпка калеми (носещи листни пъпки), както и времето за извършването му.

- Установено е, че чрез прилагане на висока агротехника, могат да бъдат произведени стандартни крушови и дюлеви дръвчета в едногодишен питомник.

Научно-приложни приноси

- При ускореното производство е установено, че за по-доброто прихващане на подложките в едногодишния питомник, те трябва да бъдат засадени в периода 15.11-15.12.

- Дебелината на подложките достигната в маточника (фракции 4-7 и 7-12 мм) не оказва особено влияние на развитието им в питомника, тъй като до присаждането те нарастват на дебелина и са подходящи за извършването му.

- Периодът 15.07 – 15.08. е подходящ за обезлистване на годни за калем (60 – 100 см) дървесни клончета при дюлята. След 15.08. плодните пъпки по прирастите превишават по брой листните.

Приноси с потвърдителен характер

- В маточното насаждение дюлевите подложки образуват достатъчно годни за засаждане в питомник издънки.

- Присадените едновидови компоненти се прихващат по – добре от разновидовите.

- Сорт Попска круша има по-силен растеж от Пас Красан

6. Критични бележки, въпроси и препоръки

Към представения за становище дисертационен труд нямам критични бележки и препоръки. Позволявам си да задам следния въпрос:

Въпрос: Кои са предимствата на представените в дисертацията способности за ускорено производство на посадъчен материал пред световната практика за ускореното производство на дръвчета, включваща зимно присаждане на калем и получаването на дръвчета в рамките на същата година?

7. Оценка на автореферата и публикациите по дисертационния труд

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд. Във връзка с дисертацията, докторантът е публикувал самостоятелно три статии и една статия в колектив. Докторантът покрива минималните национални изисквания.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените от докторанта различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Георги Иванов Говедаров** образователната и научна степен “**доктор**” по научната специалност „Овощарство“.

проф. д-р Стефан Танчев

